

Ευφημία Τάφα – Γεώργιος Μανωλίτσης (Επιστημονική επιμέλεια)

Αναδυόμενος Γραμματισμός. Έρευνα και εφαρμογές

Εκδόσεις Πεδίο
Αθήνα 2009

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Ευφημία Τάφα – Γεώργιος Μανωλίτσης: «Πρόλογος» σ. 11-16.

Γνωστικές, γλωσσολογικές και πολιτισμικές συνιστώσες
και προεκτάσεις του αναδυόμενου γραμματισμού

1. **Linda Gambrell** (Καθηγήτρια, Clemson University, South Carolina, USA): «Έρευνα σχετικά με τα κίνητρα για ανάγνωση στη νέα παγκόσμια εποχή. Τι γνωρίζουμε, τι πρέπει να γνωρίζουμε και γιατί έχει σημασία» σ. 21-37.
2. **Usha Goswami** (Καθηγήτρια, Centre for Neuroscience in Education, University of Cambridge, U.K.): «Η ανάπτυξη της ανάγνωσης στις διάφορες γλώσσες» σ. 39-58.
3. **Τιμόθεος Κ. Παπαδόπουλος** (Επίκουρος Καθηγητής, Τμήμα Ψυχολογίας, Πανεπιστήμιο Κύπρου): «Αναγνωστικές δυσκολίες και γνωστική εκπαίδευση: Ανάπτυξη προγραμμαμάτων παρέμβασης στη βάση της αρχής ροπής-θεραπείας» σ. 59-78.
4. **Ευγενία Μαγουλά** (Λέκτορας, Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης, Πανεπιστήμιο Αθηνών) & **Κυριακή Φουφουδάκη** (Δασκάλα, Μεταπτυχιακό Δίπλωμα, Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης, Πανεπιστήμιο Αθηνών): «Γλωσσικές στρατηγικές κατά την κατάκτηση της ανάγνωσης στην Α' τάξη του δημοτικού σχολείου» σ. 79-92.
5. **Φαίη Αντωνίου** (Διδάσκουσα, Τμήμα Ψυχολογίας, Πανεπιστήμιο Κρήτης) & **Αντωνία Πατσιοδήμου** (Εκπαιδευτικός Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης, Υποψήφια Διδάκτορας, Παιδαγωγικό Τμήμα Ειδικής Αγωγής, Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας): «Η σχέση μεταξύ της αυτόματης κατονομασίας και της αναγνωστικής αποκωδικοποίησης στην Α' τάξη του δημοτικού σχολείου» σ. 93-106.
6. **Πόπη Κασσωτάκη-Ψαρουδάκη** (Σχολική Σύμβουλος Προσχολικής Αγωγής): «Η ιδιοσυγκρασία του παιδιού ως προγνωστικός παράγοντας της ανάπτυξης της πρώιμης ανάγνωσης» σ. 107-122.

Αναδυόμενος γραμματισμός – οικογενειακό και σχολικό περιβάλλον

7. **Ευφημία Τάφα** (Αναπληρώτρια Καθηγήτρια, Παιδαγωγικό Τμήμα Προσχολικής Εκπαίδευσης, Πανεπιστήμιο Κρήτης): «Πρώτοι αναγνώστες στην προσχολική και σχολική τάξη: Συνεντεύξεις με τους γονείς και τις εκπαιδευτικούς» σ. 125-155.
8. **Νικολέττα Γκλιάνου-Χριστοδούλου** (Σύμβουλος Προσχολικής Αγωγής, Παιδαγωγικό Ινστιτούτο): «Διερεύνηση της σχέσης νηπιαγωγών-γονέων στην προώθηση του γραμματισμού στο νηπιαγωγείο» σ. 157-173.
9. **Στέλλα Κουτσουράκη** (Σχολική Σύμβουλος Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης, Διδάσκουσα, Διδασκαλείο Δημοτικής Εκπαίδευσης – Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης, Πανεπιστήμιο Κρήτης): «Πρώτος γραμματισμός: Απόψεις, εμπειρίες και σχετικές διδακτικές προσεγγίσεις των εκπαιδευτικών» σ. 175-194.
10. **Γεωργία Κοντογιαννοπούλου-Πολυδωρίδη** (Καθηγήτρια, Τμήμα Εκπαίδευσης και Αγωγής στην Προσχολική Ηλικία, Πανεπιστήμιο Αθηνών) & **Γεώργιος Φραγκούλης** (Διδάκτορας Πανεπιστημίου Αθηνών): «Η συγκρότηση των αντιλήψεων και των πρακτικών των εκπαιδευτικών ως προς την αναγνωστική ικανότητα και τη διαχείριση της ετερότητας του μαθητικού κοινού στο δημοτικό σχολείο» σ. 195-204.

Αναδυόμενος Γραμματισμός και Διδακτική Πράξη

11. **Lesley Mandel Morrow** (Καθηγήτρια, Graduate School of Education, Rutgers University, USA): «Κατανοώντας και απολαμβάνοντας την παιδική λογοτεχνία» σ. 207-238.
12. **Ελισσάβετ Χλαπάνα** (Υποψήφια Διδάκτορας, Ε.Τ.Ε.Π., Παιδαγωγικό Τμήμα Προσχολικής Εκπαίδευσης, Πανεπιστήμιο Κρήτης): «Διαφοροποιήσεις στη δομή του κειμένου και οι επιδράσεις τους στην ποιότητα της συζήτησης κατά την ανάγνωση ιστοριών στην προσχολική τάξη» σ. 239-258.
13. **Ειρήνη Σιβροπούλου** (Επίκουρη Καθηγήτρια, Παιδαγωγικό Τμήμα Νηπιαγωγών, Πανεπιστήμιο Δυτικής Μακεδονίας) & **Μαρία Σακελλαρίου** (Επίκουρη Καθηγήτρια, Παιδαγωγικό Τμήμα Νηπιαγωγών, Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων): «Η συμβολή των πληροφοριακών κειμένων στην καλλιέργεια του προφορικού λόγου των παιδιών της προσχολικής ηλικίας» σ. 259-272.
14. **Τασούλα Τσιλιμένη** (Επίκουρη Καθηγήτρια, Παιδαγωγικό Τμήμα Προσχολικής Εκπαίδευσης, Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας): «Σύγχρονα εικονογραφημένα παιδικά βιβλία: Η πολυτροπικότητα του κειμένου και η αξιοποίησή της για την ανάδυση του γραμματισμού σε παιδιά προσχολικής ηλικίας» σ. 273-286.
15. **Μαρίνα Σωτηροπούλου-Ζορμπαλά** (Επίκουρη Καθηγήτρια, Παιδαγωγικό Τμήμα Προσχολικής Εκπαίδευσης, Πανεπιστήμιο Κρήτης): «Αισθητικός και γλωσσικός γραμματισμός: Μία συνδυασμένη προσέγγιση» σ. 287-304.
16. **Καλλιόπη Τρούλη** (Λέκτορας, Παιδαγωγικό Τμήμα Προσχολικής Εκπαίδευσης, Πανεπιστήμιο Κρήτης) & **Μαρία Αμπαρτζάκη** (Λέκτορας, Παιδαγωγικό Τμήμα Προσχολικής Εκπαίδευσης, Πανεπιστήμιο Κρήτης): «Από το κινητικό παιχνίδι στην ανάγνωση» σ. 305-317.
17. **Μαρία Θεωδορακάκου** (Νηπιαγωγός, Μεταπτυχιακό Δίπλωμα): «Η επικοινωνιακή προσέγγιση της γραφής και της ανάγνωσης στην προσχολική τάξη μέσω της “μεταφοράς” του ταχυδρόμου: Μία διδακτική παρέμβαση» σ. 319-329.

Ο αναδυόμενος γραμματισμός στα διδακτικά βιβλία και στα προγράμματα σπουδών

18. **Κατερίνα Δημητριάδου** (Επίκουρη Καθηγήτρια, Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης, Πανεπιστήμιο Δυτικής Μακεδονίας) & **Ελένη Κονσούλη**

- (Γλωσσολόγος, Υποψήφια Διδάκτορας, Τμήμα Επιστημών Προσχολικής Αγωγής και Εκπαίδευσης, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης): «Γραμματισμός στην Α΄ τάξη του δημοτικού σχολείου: Μία «ανάγνωση» των νέων εγχειριδίων για τη γλώσσα» σ. 333-344.
19. **Αθανάσιος Μιχάλης** (Λέκτορας, Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης, Πανεπιστήμιο Αιγαίου): «Πρακτικές γραμματισμού στα κειμενικά είδη στην πρώτη σχολική ηλικία» σ. 345-359.
20. **Τριανταφυλλιά Σαραφίδου** (Επίκουρη Καθηγήτρια, Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης, Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης): «Ανάπτυξη κειμενικών δεξιοτήτων μέσα από αφηγηματικά πλαίσια κατά την πρώτη σχολική ηλικία: Η περίπτωση του βιβλίου των θρησκευτικών της Γ΄ τάξης του δημοτικού σχολείου» σ. 361-370.
21. **Ευανθία Συνώδη** (Λέκτορας, Παιδαγωγικό Τμήμα Προσχολικής Εκπαίδευσης, Πανεπιστήμιο Κρήτης): «Η γλώσσα στα προσχολικά προγράμματα σπουδών του Καναδά και της Ιαπωνίας» σ. 371-388.

Αναδυόμενος γραμματισμός και αξιολόγηση

22. **Μαρία Ε. Χατζάκη** (Δασκάλα, Υποψήφια Διδάκτορας, Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης, Πανεπιστήμιο Κρήτης): «Βαθμός δυσκολίας δοκιμασιών αξιολόγησης της φωνολογικής επίγνωσης παιδιών προσχολικής ηλικίας» σ. 391-404.
23. **Γεώργιος Μανωλίτσης** (Επίκουρος Καθηγητής, Παιδαγωγικό Τμήμα Προσχολικής Εκπαίδευσης, Πανεπιστήμιο Κρήτης) & **Ευφημία Τάφα** (Αναπληρώτρια Καθηγήτρια, Παιδαγωγικό Τμήμα Προσχολικής Εκπαίδευσης, Πανεπιστήμιο Κρήτης): «Κριτήριο Αξιολόγησης των Γνώσεων για τον Γραπτό Λόγο: Έλεγχος των ψυχομετρικών του χαρακτηριστικών σε Κύπριους μαθητές Α΄ τάξης δημοτικού σχολείου» σ. 405-422.